

[Simonsen.]

spænde Ben for den Huslejelovgivning, vi har haft, og aldeles ikke ytret Ønske om — i hvert Fald ikke i Gerning vist —, at man vilde være med til noget virkeligt. Naar der saa nu udtales Beklagelse af, at der ikke er sket mere, synes jeg, man har Grund til at undre sig. Men det nytter vel hverken at anbefale eller at arbejde for det her foreliggende Forslag. Vi har jo set, hvorledes en hel Mængde fornuftige, gode og retfærdige Forslag, som er kommet hertil fra Folketinget, er blevet undlivet her, næsten systematisk, uden at man har taget Hensyn til, hvorledes Tilstanden i Virkeligheden er, og der er jo Udsigt til, at det vil gaa paa samme Maade med dette fornuftige, rimelige og retfærdige Forslag, som ogsaa er kommet herover fra det andet høje Ting.

Den konservative samvirkende Opposition, som danner Flertallet her i Landstinget, og som kan bestemme, hvad der skal ske, har fuldstændig svigtet de forretningsdrivende i København — det kan man ikke komme uden om —, og det maa jeg paa mit Partis Vegne beklage, da vi altid har været af den Formening, at en varig Lovgivning er nødvendig, og at det vilde være farligt for mange at savne en virkelig fast Retsordning paa det Omraade, her er Tale om. De forretningsdrivende Lejere trænger til Værn og Beskyttelse, fordi de er den svagere Part i Forholdet, og Huslejerforholdet er noget særegent, ganske særligt for næringsdrivende, som skal have Butikker og Forretningslokaler.

Venstres ærede Ordfører — det samme gælder for Resten Det konservative Partis Ordfører i det andet høje Ting — drog visse Sammenligninger. Der har lydt advarende Røster til Haandværkere og handlende med Forretningslokaler, idet man har foreholdt dem, at det kunde blive farligt for dem selv, at de krævede Lovgivningsmagts Indgriben paa disse Omraader; thi det kunde maa ske komme til at ramme dem selv, naar de saaledes krævede Beskyttelse. Man udtalte, at man derved sigtede til, at det kunde blive skæbnsvangert for handlende og Haandværkere. Man spurgte, hvad de vilde sige, hvis Regeringen begyndte at blande sig i Prisforholdene og eventuelt vilde træffe Bestemelse om, hvor meget de maatte tage for deres Varer. Men en saadan Sammenligning virker paa mig kun saaledes, at jeg af den drager den Slutning, at de konservative Partier i Virkeligheden har manglet fornuftige Argumenter mod den her foreslaaede Lovgivning; thi her er jo overhovedet ingen Sammenligning mulig. En handlende eller

Haandværker, som har oparbejdet sin Forretning eller Bedrift i et Lokale i en bestemt Ejendom, kan ikke uden at risikere at blive ruineret flytte et andet Sted hen i et helt nyt Kvarter, i alt Fald skal han til at begynde forfra. Grundejeren har ham i sin Magt. Han kan tage den Fordel, som Forretningsmandens Dygtighed har trukket sammen om hans Ejendom, og Lejeren staaar uden Beskyttelse. Men noget helt andet er det, hvis den paagældende Haandværker eller næringsdrivende f. Eks. forlanger for meget for sine Varer, forlanger en Pris, som Kunderne ikke vil give — saa kan de paagældende Kunder nemlig gaa et andet Sted hen, til en anden Gade og spørge om Priserne der. Der er derfor ingen Sammenligning mulig. Den forretningsdrivende er bundet til Grundejeren og er nødt til at give, hvad der bliver forlangt, i hvert Fald i stor Udstrækning. Det er Forskellen mellem et Lejemåal og en almindelig Handel, hvor man kan tale om en Pris. Det er jo ogsaa faktisk saaledes, at en Grundejer, naar der har været Tale om, at en næringsdrivende vilde sælge sin Forretning, ofte har benyttet sig deraf, saaledes at Lejen er blevet drevet i Vejret. Der er ofte blevet udøvet stort Pres, idet det, som jeg før sagde, er meget vanskeligt at flytte et andet Sted hen med et Forretningslokale. Det er forbundet med store Omkostninger at flytte Butikken, Varelagret og alt, hvad dertil hører. Derfor burde der være en rimelig Adgang for Lejeren til at faa sin Sag paakendt, saa han kunde undgaa, at hans Forretningsdygtighed og Vindskibelighed gennem mange Aar udnyttes alt for stærkt af den Grundejer, til hvem han har knyttet sin Virksomhed. Det er ikke retfærdigt, at en Grundejer skal have Lov til at tilvende sig Fordele ved en Haandværkers eller næringsdrivendes mangeaarige dygtige Arbejde.

Den store Bolignød, som vi kendte for nogle Aar siden, er vel nok nu indskrænket noget; den er om ikke helt forbi saa i hvert Fald ikke saa knugende. Men for handlende og for Haandværkere, som benytter Butikker og Forretningslokaler, er Forholdet ikke forandret synderligt. Der kan derfor ikke opstilles nogen principiel Indvending mod at gennemføre det foreliggende Forslag, hverken Indvendinger af juridisk eller af praktisk Karakter, og der foreligger ikke Vanskeligheder, som kan siges at gøre Sagen uløselig. Lovgivningsmagten fortager jo næsten daglig Indskrænkninger paa alle mulige Omraader for at hindre, at de stærke udnytter de svage, for at hindre, at de privilegerede